ПРЕДЛОГ

Врз основа на член 24 став (1) точка 1) алинеја 17 од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр.96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/19, 236/22, 134/24 и 147/24) и член 22 од Правилникот за утврдување на цени за топлинска енергија и системски услуги („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.225/23 и 153/24), Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија на седницата одржана на хх јули 2024 година, донесе

ОДЛУКА

за определување на регулиран максимален приход за вршење на регулирана дејност дистрибуција на топлинска енергија и тарифен став за 2024 година на Друштвото за дистрибуција на топлинска енергија ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје

1. Регулираниот максимален приход за вршење на регулираната енергетска дејност дистрибуција на топлинска енергија за 2024 година се одобрува да изнесува 2.109.501.443 денари за дистрибуирана количина на топлинска енергија од 486.958.068 kWh.

2. Врз основа на одобрениот регулиран максимален приход од точка 1 на оваа одлука и согласно Тарифниот систем за продажба на топлинска енергија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.65/19, 219/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.19/22, 197/22 и 226/23), се утврдуваат следниот месечен надоместок и тарифен став за дистрибуција на топлинска енергија:

ДИСТРИБУЦИЈА	**единица мерка**	**од 01.08.2024 година**
Месечен надоместок за услуга дистрибуција на топлинска енергија	ден/месец	41.638.687
Тарифен став по кој дистрибутерот ја продава топлинската енергија на снабдувачот	ден/kWh	3,2304

3. Месечниот надоместок и тарифниот став од точка 2 на оваа одлука ќе се применуваат за грејната сезона 2024/2025 година.

4. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, се објавува и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија, а ќе се применува од 1 август 2024 година.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Друштвото за дистрибуција на топлинска енергија ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје (во понатамошниот текст: ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје), до Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика),

достави Барање за одобрување на максимален приход и цена за 2024 година, бр.03-1185 од 30 мај 2024 година, заверено во архивата на Регулаторната комисија за енергетика со УП1 бр.08-315/24 од 31 мај 2024 година (во понатамошниот текст: Барање).

Кон Барањето ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје, ја достави потребната документација согласно Правилникот за регулирање на цени за топлинска енергија и системски услуги (во понатамошниот текст: Правилник).

Регулаторната комисија за енергетика согласно член 21 од Правилникот, на 7 јуни 2024 година го објави известувањето во врска со Барањето, на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика.

По објавеното известување, во рокот утврден во Известувањето, до Регулаторната комисија за енергетика не беа доставени мислења и предлози од страна на заинтересирани правни и физички лица.

Регулаторната комисија за енергетика на 26 јули 2024 година на својата веб страница ја објави Предлог Одлуката за определување на регулиран максимален приход за вршење на регулирана дејност дистрибуција на топлинска енергија и тарифен став за 2024 година на Друштвото за дистрибуција на топлинска енергија ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје и ги повика сите заинтересирани страни да достават свои сугестии, забелешки и предлози.

Во согласност со Правилникот, Регулаторната комисија за енергетика со Решение број 02-1369/1 од 26 јули 2024 година свика подготвителна седница на која предмет на разгледување беше Предлог Одлуката за определување на регулиран максимален приход за вршење на регулирана дејност дистрибуција на топлинска енергија и тарифен став за 2024 година на Друштвото за дистрибуција на топлинска енергија ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје.

На 29 јули 2024 година се одржа подготвителна седница на која беа поканети: членовите на Регулаторната комисија за енергетика, претставници од ЕСМ Производство на топлина ДООЕЛ Скопје, ЕСМ Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје, ЕСМ Снабдување со топлина ДООЕЛ Скопје, АД ЕСМ – Подружница Енергетика, ЕНЕРЏИ ЕКОЛИНК АД – Скопје, ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИНА БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје, ТЕ-ТО АД Скопје, претставник од АД АДОРА, претставник од кабинет на Претседател на Владата на Република Северна Македонија, претставник од Кабинетот на Заменик Претседателот на Влада на Република Северна Македонија задолжен за економски прашања, Градоначалник на Град Скопје, Министерство за енергетика, рударство и минерални суровини, Министерство за финансии, претставник од Комисијата за заштита на конкуренција, претставник од Стопанска комора на Македонија, претставник од Стопанска комора на северо-западна Македонија, претставник од Сојуз на стопански комори на Македонија, претставник од Организација на потрошувачи на Македонија, како и претставник од Советот за заштита на потрошувачите на РСМ.

Податоци од Барањето

Барањето на ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје е поднесено во согласност со Правилникот и ги содржи следните податоци:

Р.бр	Опис	2024 година
1	Вкупно оперативни трошоци	356.396.048
1.1	Материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар	89.568.158
1.2	Трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување	23.760.000
1.3	Трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема	637.648
1.4	Бруто плати	175.316.772
1.5	Менаџерски плати и менаџерски награди	1.383.228
1.6	Други услуги	51.113.582
1.7	Останати и вонредни трошоци	14.616.660
2	Амортизација	49.407.935
3	Принос на капитал	22.590.625
4	Надоместок за дистрибуција на топлинска енергија за годината t	428.394.608
5	Пренесени трошоци	50.379.188
6	Надоместок за системски услуги и системска резерва	315.841.394
7	Надоместок за набавка на топлинска енергија	1.827.118.897
8	Набавени количини на топлинска енергија во дистрибутивен систем	617.401.169
9	Надоместок за покривање на загубите во дистрибутивниот систем	391.516.113
10	Фактор на корекција	-951.172.675
11	РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД	3.572.906.762

Анализа на Регулаторна комисија за енергетика

Регулаторната комисија за енергетика во согласност со Правилникот започна постапка и изврши анализа на доставените податоци и информации од Барањето на ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје за вршење на регулираната дејност дистрибуција на топлинска енергија.

При анализа на доставените податоци во Барањето, Регулаторната комисија за енергетика го утврди следното:

Надоместок за дистрибуција на топлинска енергија

Регулираниот период за регулираната дејност дистрибуција на топлинска енергија изнесува една година, 2024 година.

Надоместокот за дистрибуција на топлинска енергија за 2024 година и влезните параметри за негова пресметка се презентирани во следната табела:

Р.бр	Опис	Единица мерка	2024 година
1	**Вкупно оперативни трошоци**	денари	**206.842.624**
1.1	Материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар	денари	30.234.750
1.2	Трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување	денари	12.878.057
1.3	Трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема	денари	637.648
1.4	Бруто плати	денари	129.355.494
1.5	Менаџерски плати и менаџерски награди	денари	1.809.888
1.6	Други услуги	денари	23.976.796
1.7	Останати и вонредни трошоци	денари	7.949.992
2	**Амортизација**	денари	**9.606.702**
3	**Принос на капитал (RA)**	денари	**4.625.734**
4	WACC	%	6,74
6	**Надоместок за дистрибуција на топлинска енергија за годината t (Nodst)**	денари	**221.075.060**

Регулаторната комисија за енергетика имајќи го во предвид Правилникот ги утврди следните оперативни трошоци за регулираниот период 2024 година:

- Трошоците за материјали, резервни делови и ситен инвентар, трошоците за тековно одржување за 2024 година се пресметани имајќи го во предвид утврденото ниво на оваа група трошоци за 2023 година и истите се прилагодени согласно предвидената стапка на инфлација од 3,5% (согласно податоци од Народна банка на Република Северна Македонија),
- Трошоците за осигурување се прифатени согласно податоците од Барањето за 2024 година,
- Трошоците за бруто плати се утврдени за 150 извршители, имајќи ги во предвид историските податоци за бројот на вработени за вршење на дејноста дистрибуција на топлинска енергија, и остварената бруто плата во периодот јануари – април 2024 година прилагодена на годишно ниво,
- Трошокот за менаџерските плати и награди се прифатени согласно податоците од Барањето за 2024 година и истите се зголемени за остварените трошоци за надомест и други примања на членовите на Управен и Надзорен Одбор за периодот јануари – април 2024 година, прилагодени на годишно ниво,
- Другите услуги се пресметани имајќи ги во предвид остварените во 2023 година, при тоа трошокот за закуп е утврден соодветно на остварениот трошок во првите четири месеци од 2024 година прилагоден на годишно ниво,
- Останатите и вонредните трошоци се пресметани имајќи ги во предвид остварените во 2023 година, при тоа трошокот за регрес за годишен одмор е предвиден соодветно на бројот на вработени согласно кој е утврден износот на бруто плати за 2024 година, прилагодени за предвидената стапка на инфлација од 3,5%.

Амортизацијата на основните средства за 2024 година е утврдена имајќи го во предвид одобрениот процент на нови инвестиции за годината. Одобрениот процент на инвестиции за 2024 година кореспондира со процентот на одобрени инвестиции за 2023 година.

Приносот на сопствените средства за дејноста дистрибуција на топлинска енергија е прикажан во табелата подолу:

Р.бр.	Опис	Единица мерка	2024 година
1.1	**RAB start**	денари	**63.810.901**
1.2	Инвестиции во текот на годината	денари	19.333.981
2	**Одбитни ставки**	денари	**9.606.702**
2.1	Амортизација	денари	9.606.702
2.2	Бесплатно добиени средства во текот на годината	денари	0
2.3	Оттуѓени, расходувани и повлечени од употреба средства во текот на годината	денари	0
3	**RAB end**	денари	**73.538.180**
4	**Просечен RAB (RABave)**	денари	**68.674.540**
5	**WACC**	%	**6,74**
6	**Принос на сопствени средства (RA)**	денари	**4.625.734**

Пресметката на просечната пондерирана цена на капиталот (WACC) е прикажана во следната табела:

Р.бр	ОПИС И ОЗНАКА	Износ
1	Сопствен капитал (%)	60,00%
2	Долгорочен долг, Debt (%)	40,00%
3	Цена на долг, Kd (%)	6,07%
4	Стапка на поврат без ризик, Rf (%)	0,94%
5	Цена на сопствен капитал, Ke (%)	6,46%
6	Бета фактор неприлагоден	0,35
7	Бета фактор прилагоден	0,56
8	Премија за ризик, MRP	9,86%
9	Стапка на данок на добивка, Tp (%)	10,00%
10	**Пондерирана просечна номинална цена на капиталот пред оданочување, WACC (%)**	**6,74%**

Структурата на капиталот е утврдена согласно Правилникот.

Вредноста на цената на долгот, Kd (%) е пресметана врз основа на долгорчните каматни стапки на денарските кредити во првите пет месеци од 2024 година објавени од страна на Народна банка на Република Северна Македонија.

Цената на сопствениот капитал претставува збир на Стапката на поврат без ризик што претставува пет годишен просек од стапките на поврат без ризик на Сојузна Република Германија со период на доспевање од 10, 15 и 30 години и Премијата за ризик на Република Северна Македонија која согласно податоците од базите на Дамодаран од 1 јануари 2024 година и истата изнесува 9,86 врз чија вредност се аплицира прилагодениот Бета фактор. Бета факторот неприлагоден се однесува на волатилоноста на сопствениот капитал карактеристична за секторот на услужни дејности во развиените пазари кој согласно податоците од базите на Дамодаран од јануари 2024 година изнесува 0,35. Бета факторот прилагоден се добива како функција на Бета факторот неприлагоден и соодносот на долгот наспроти сопствениот капитал.

Надоместок за системски услуги и системска резерва

Трошокот за набавка на системски услуги и системска резерва за 2024 година изнесува 36.789.532 денари, утврден со Одлуката за определување на регулиран максимален приход за вршење на регулирана дејност производство на топлинска енергија и тарифен став за 2024 година на Друштвото за производство на топлинска енергија ЕСМ Производство на топлина ДООЕЛ Скопје УП1 бр. 08-317/23 од 29 јули 2024 година.

Надоместок за набавка на топлинска енергија

Надоместокот за набавка на топлинска енергија (Nte) за 2024 година е предвиден да изнесува 1.573.047.663 денари. Надоместокот за набавка на топлинска енергија е определен согласно планираните количини на топлинска енергија на излез од дистрибутивниот систем, просечната цена на набавената топлинска енергија и надоместокот за покривање на загубите во дистрибутивниот систем.

Врз основа на претходно наведеното, надоместокот за набавка на топлинска енергија за 2024 година е презентиран во следната табела:

Опис	единица мерка	2024 година
Надоместок за набавка на топлинска енергија	**денари**	**1.573.047.663**
Испорачана количина на топлинска енергија на излез од дистрибутивниот систем (Qisp)	kWh	486.958.068
Просечна цена на набавена топлинска енергија (Ps)	ден/kWh	2,8676
Набавена количина на топлинска енергија во дистрибутивниот систем	kWh	548.559.373
Топлинска енергија за покривање на загуби во дистрибутивен систем	kWh	61.601.305
Надоместок за покривање на загубите во дистрибутивниот систем	денари	176.647.769

При планирање на набавените количини на топлинска енергија во дистрибутивниот систем, набавените количини од Друштвото за производство на топлинска енергија ЕСМ Производство на топлина ДООЕЛ Скопје за 2024 година е определено да изнесуваат 238.722.749 kWh, додека

набавените количини од нерегулираниот производител на топлинска енергија изнесуваат 309.836.624 kWh.

Максималната продажна цена на топлинска енергија од нерегулираниот производител на топлинска енергија е утврдена согласно методологијата за утврдување на минимално потребната разлика меѓу регулираната цена за топлинската енергија на регулираниот производител и цена на производителите на топлинска енергија (за постројки за комбинирано производство на електрична и топлинска енергија со гасна и парна турбина).

При пресметка на максималната продажна цена на топлинска енергија од нерегулираниот производител на топлинска енергија цената на природниот гас е земено во предвид:

- цената на природен гас за регулираниот производител за 2024 година,
- коефициентот на ефикасност η кој е утврден да изнесува 89%,
- коефициент ΔQ со кој се изразува разликата помеѓу просечната специфична потрошувачка на природен гас на постројката при производство само на електрична енергија и просечна специфична потрошувачка на природен гас при комбинирано производство на електрична и топлинска енергија согласно Правилникот е утврден да изнесува 0,657,
- фиксните трошоци утврдени на ниво од 15% од цената на регулираниот производител на топлинска енергија.

Во следната табела се прикажани месечните цени на природниот гас на регулираниот производител и максималната продажна цена на топлинска енергија од нерегулираниот производител за 2024 година:

Месец	Цена на ПГ на регулираниот производител	Цена на ТЕ од нерегулираниот производител
јануари	2,8829	2,4457
февруари	2,5702	2,1805
март	2,0882	1,7716
април	2,0654	1,7522
октомври	2,4944	2,1161
ноември	2,6613	2,2577
декември	2,7298	2,3158

Предвидениот процент на загуби на топлинската енергија во дистрибутивната мрежа за 2024 година изнесува 11,23%, при што загубите се признаваат врз основа на влезните количини на топлинска енергија во дистрибутивниот систем.

Пренесени трошоци

Пренесените трошоци за 2024 година се пресметани во согласност со Правилникот. Регулаторната комисија за енергетика определи пренесените трошоци (SPT) за 2024 година да изнесуваат 50.337.595 денари и истите се презентирани во следната табела:

Опис		2024 година
Вкупно пренесени трошоци (SPT)		**50.337.595**
1	Надомест за дистрибутивната мрежа	46.571.094
2	Регулаторен надоместок	961.435
3	Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	2.805.066

Фактор на корекција

Факторот на корекција за 2023 година за ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје изнесува -584.550.514 денари. Дополнително за дејноста дистрибуција на топлинска енергија се додава и преостанат дел од фактор на корекција од 2022 година во износ од -176.288.130 денари.

Во одлуката за 2024 година се земени во предвид -228.251.593 денари, а останатиот дел од факторот на корекција во износ од -532.587.051 денари, Регулаторната комисија за енергетика ќе го има во предвид при носење на следните одлуки за цени.

Оперативните трошоци за 2023 година за цели на факторот на корекција се утврдени на следниот начин:

- Трошоците за материјали, резервни делови и ситен инвентар, трошоците за тековно одржување, трошоците за бруто плати и трошоците за други услуги се задржани соодветно на утврдените со одлука во 2023 година,
- Трошоците за осигурување и трошоците за менаџерските плати и се утврдени на нивото на остварените во годината,
- Останатите и вонредни трошоци се признаени соодветно на остварените во 2023 година, освен трошокот за регрес за годишен одмор е кој е признаен соодветно на бројот на вработени согласно кој е утврден износот на бруто плати за 2023 година.

Трошокот за амортизацијата на основните средства и приносот на основните средства се задржани на ниво утврдено со одлуката од 2023 година.

Пренесените трошоци се признати соодветно на реализираните во 2023 година.

Надоместок за системски услуги и системска резерва е утврден соодветно на остварениот во 2023 година.

Регулираниот максимален приход остварен од вршење на регулираната енергетска дејност дистрибуција на топлинска енергија за 2023 година, повторно пресметан со признаени наместо прогнозирани вредности ($MARK_{2023}$) изнесува 3.169.079.670 денари.

Вкупно остварениот приход за 2023 година (R_{2023}) изнесува 2.593.791.299 денари, согласно доставените податоци од бруто билансот за 2023 година.

Просечната пасивна каматна стапка, објавена од Народната банка на Република Северна Македонија изнесува 1,61% за 2023 година.

Пресметката на регулираниот максимален приход остварен од вршење на регулирана енергетска дејност дистрибуција на топлинска енергија за 2023 година, повторно пресметан со признаени вредности, наместо прогнозирани ($MARK_{2023}$), е презентирана во следнава табела:

	ОПИС	Одлука 2023 година	MARKt-1 ЕСМ Дистрибуција
1	Оперативни трошоци	178.496.812	174.740.884
1.1	Трошоци за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар	29.212.318	29.212.318
1.2	Трошоци за тековно одржување	12.442.567	12.442.567
1.3	Трошоци за осигурување	4.316.544	210.049
1.4	Бруто плати	106.569.513	106.569.513
1.5	Менаџерски плати и награди (1 менаџер)	1.201.907	1.630.430
1.6	Други услуги	16.994.856	16.994.856
1.7	Останати и вонредни трошоци	7.759.107	7.681.151
2	Амортизација	7.449.075	7.449.075
3	Принос на регулирани средства	4.344.144	4.344.144
4	Надоместок за дистрибуција на топлинска енергија за годината t (Nodst)	190.290.031	186.534.103
5	Надоместок за системски услуги и системска резерва	402.941.819	329.964.979
6	Пренесени трошоци (со концесија мрежа)	46.207.485	46.390.809
7	К фактор	-44.072.033	-44.072.033
8	Испорачани количина на топлинска енергија на излез од дистрибутивниот систем (Qisp)	509.468.044	457.263.374
9	Просечна цена на набавена топлинска енергија (Ps)	4,4904	5,0130
10	Набавени количини на топлинска енергија во дистрибутивен систем	569.330.533	512.183.797
11	Топлинска енергија за покривање на загуби во дистрибутивен систем	59.862.489	53.830.517
12	Надоместок за покривање на загубите во дистрибутивниот систем (Lte)	268.808.682	269.852.811
13	Потребни количини на влез во дистрибутивен ситем		511.093.891
14	Надоместок за набавка на топлинска енергија (Nte = Qisp*Ps + Lte)	2.556.542.400	2.562.117.746

15	Неоправдани количини на Т.Е. за покривање на загуби поголеми од одобрените		1.089.906
16	Неоправдани трошоци за покривање на загуби		5.463.708
17	КОРЕГИРАН РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД	3.240.053.767	3.172.835.598

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука, може да се поведе управен спор, во рок од 30 дена од денот на нејзиното објавување во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

УП1 Бр.08-315/24
29 јули 2024 година
Скопје

Претседател
на Регулаторна комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија
Марко Бислимоски